

4. VNITŘNÍ A VNĚJŠÍ GEOLOGICKÉ DĚJE

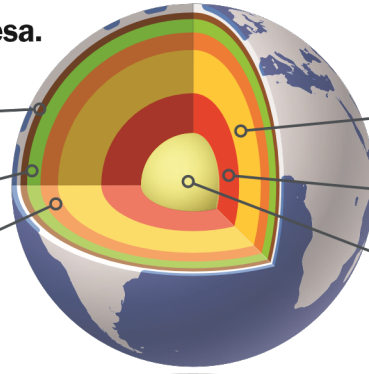
STAVBA ZEMĚ

1 Popiš základní stavbu zemského tělesa.

1. litosféra

2. astenosféra

3. svrchní plášť

4. spodní plášť

5. vnější jádro

6. vnitřní jádro

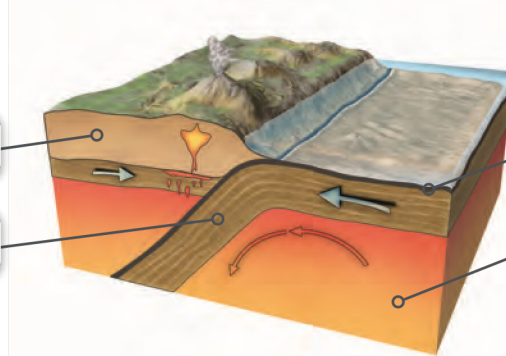
2 Dopln' uvedené pojmy do obrázku.

litosféra, oceánská kůra, kontinentální kůra, astenosféra

1. kontinentální kůra

2. litosféra

3. oceánská kůra

4. astenosféra

3 U daných tvrzení rozhodni, zda jsou pravdivá, či nikoliv. Chybná tvrzení oprav a uveď správně.

Země je zploštělá ~~na rovníku~~ na pólech

Zemský plášť je nejmocnější vrstva Země. pravdivé

Zemská kůra je nejtenčí vrstva Země. pravdivé

V jádře se nachází především železo a nikl. pravdivé

Zemský plášť je tvořen převážně uhličitany. křemičitany

4 Uveď geosféru, která je znázorněna na obrázku.

..... litosféra

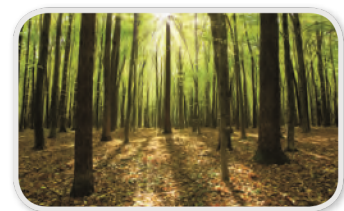
..... pedosféra

..... atmosféra

..... hydrosféra

..... biosféra

GEOLOGICKÉ DĚJE

1 Doplně text o geologických jevech pomocí slov z nabídky.

energii, tvoří, zarovnává, slunečního záření, nerovnosti, rozrušuje, nitra Země

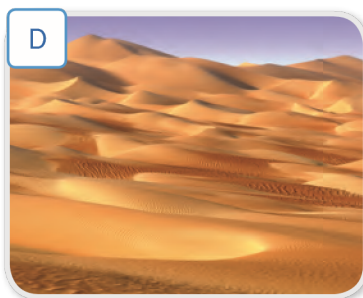
Všechny geologické děje potřebují ke svému vzniku a působení **energii** Vnitřní

(endogenní) geologické procesy získávají energii z **nitra Země** Na povrchu Země se pak díky této síle **tvoří** základní zemské tvary a vytvářejí **nerovnosti**

Vnější (exogenní) geologické procesy využívají energii ze **slunečního záření** Jejich činnost **rozrušuje** a **zarovnává** povrch Země.

2 Přiřaď, jakou činností vznikly tvary na obrázcích.

A) sopečná činnost, B) zemětřesení, C) horotvorná činnost, D) činnost větru, E) činnost vody, F) činnost člověka

3 Roztříd' geologické děje na vnitřní a vnější.

vznik pohoří, zemětřesení, zvětrávání hornin, transport materiálu řekou, činnost organismů, vulkanismus

vnitřní

vnější

vznik pohoří

zvětrávání hornin

zemětřesení

transport materiálu řekou

vulkanismus

činnost organismů

4. VNITŘNÍ A VNĚJŠÍ GEOLOGICKÉ DĚJE

VNITŘNÍ GEOLOGICKÉ DĚJE

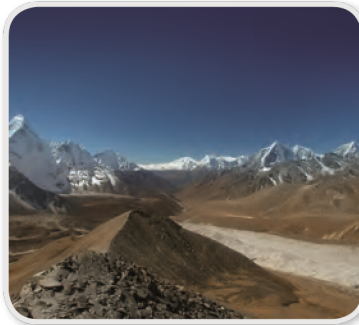
1 Co mají společného jevy na obrázcích? Zakroužkuj správnou možnost.

a) Vznikaly řadu let.

b) Jsou zapříčiněny člověkem.

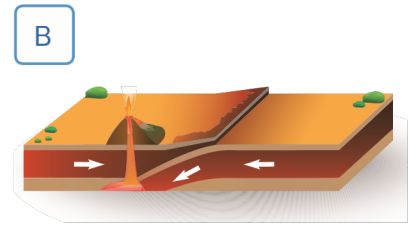
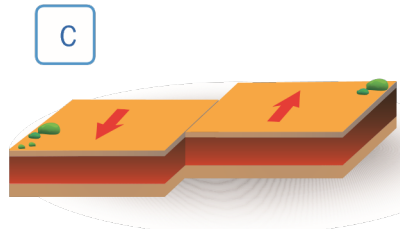
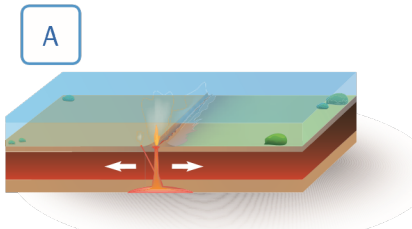
c) Znázorňují přírodní katastrofy.

d) Vznikly na rozhraní litosférických desek.

2 Přiřaď typ rozhraní litosférických desek k příslušnému schématu.

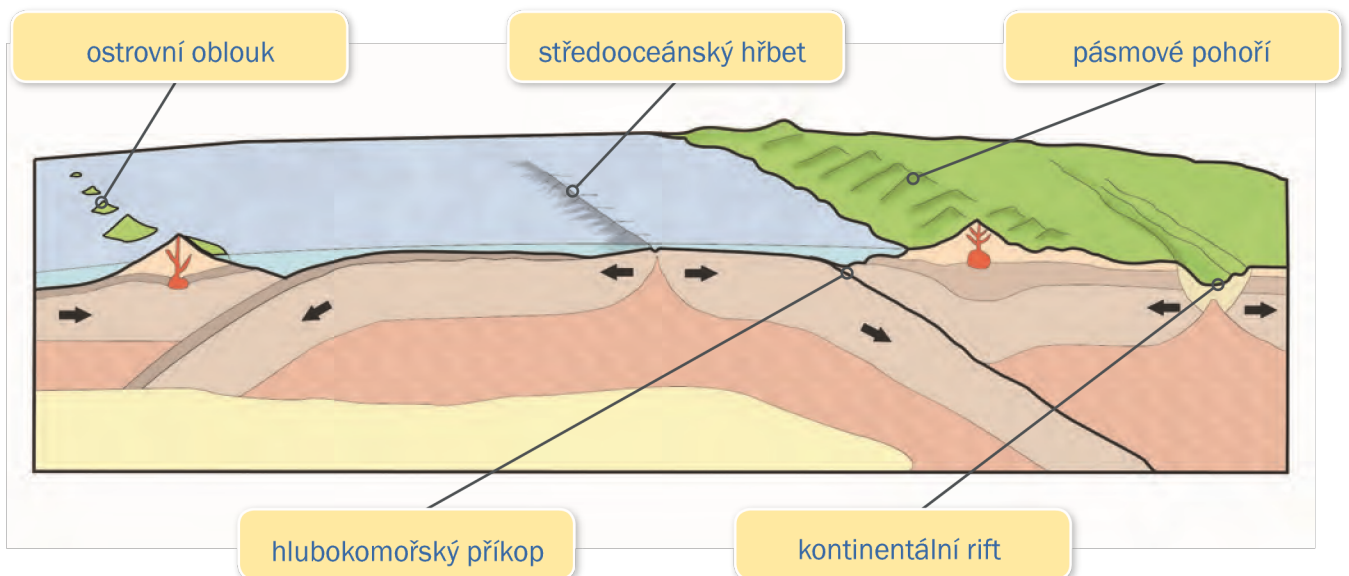
A) pohyb od sebe (divergentní), B) pohyb proti sobě (konvergentní), C) pohyb podél sebe (transformní)

3 Přiřaď pojmy k obrázku podle toho, co vzniká na jednotlivých typech rozhraní.

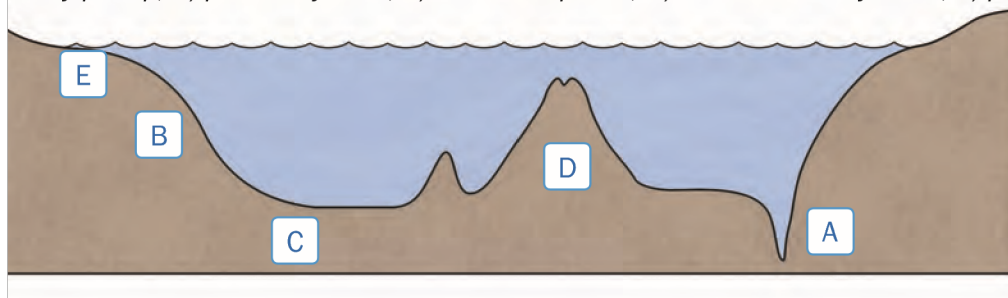

kontinentální rift, ostrovní oblouk, hlubokomořský příkop, středooceánský hřbet, pásmové pohoří

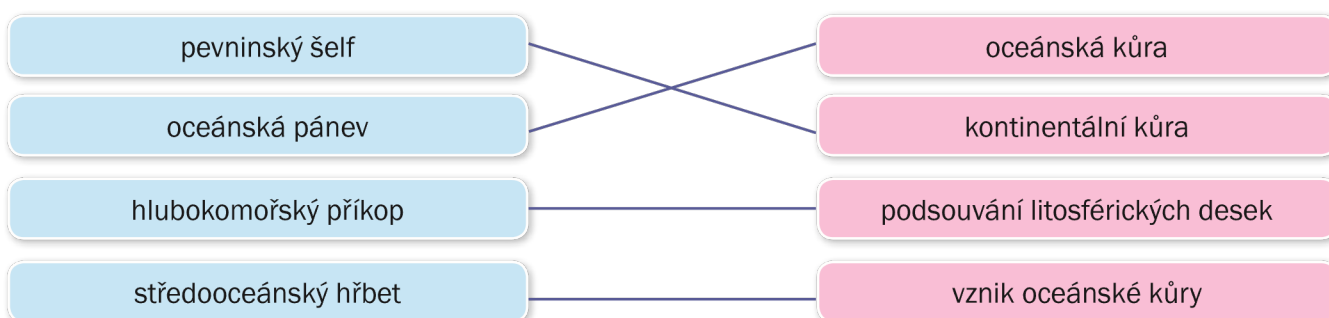

4 Dopln pomoci písmen do schématu oceánského dna jednotlivé části z nabídky.

A) hlubokoocéánský příkop, B) pevninský svah, C) oceánská pánev, D) středooceánský hřbet, E) pevninský šelf

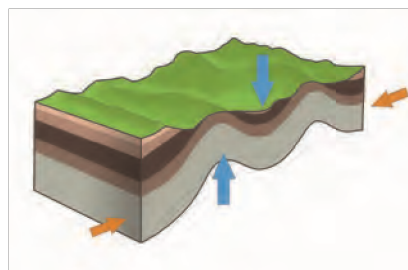
5 Spoj vybrané části oceánského dna s místem, případně příčinou jejich vzniku.

6 Pojmenuj dva základní tektonické jevy na obrázcích, které vedou ke vzniku pohoří.

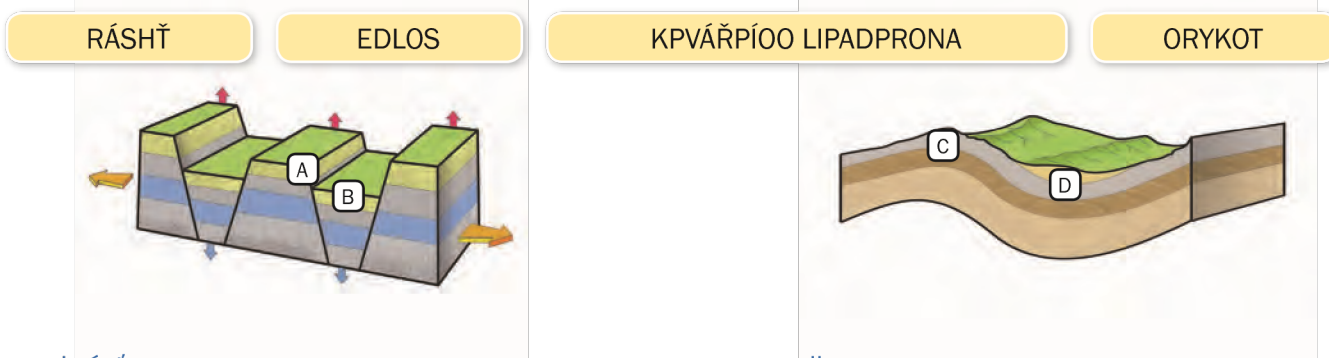

zlomy

vrásnění

7 Z přesmyček vyluští názvy částí vyzdvížených či poklesnutých ker a vrás. Přiřaď je k obrázkům.

A) hrást

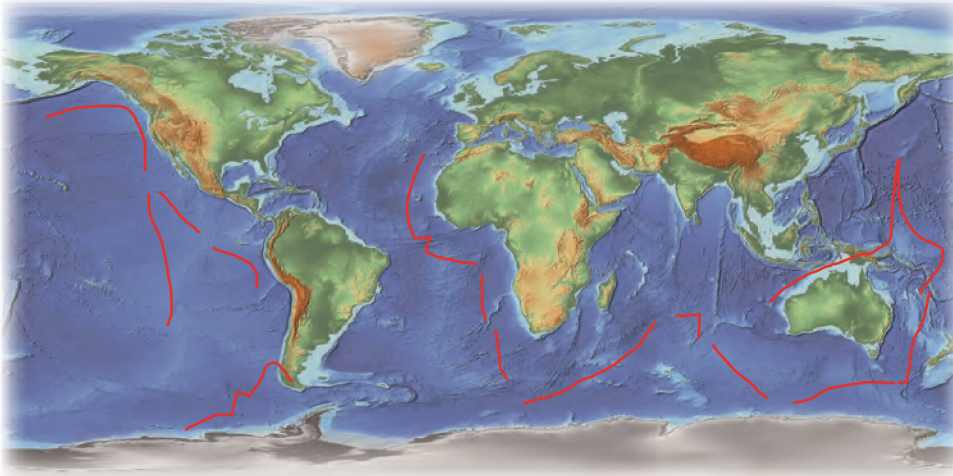
B) příkopová propadlina

C) sedlo

D) koryto

4. VNITŘNÍ A VNĚJŠÍ GEOLOGICKÉ DĚJE

8 Vyznač na mapě světa oblasti, které jsou často postiženy zemětřesením. Vysvětli, čím je toto rozložení dáno.

Je to dáno kontaktem

litosferických desek.

.....

.....

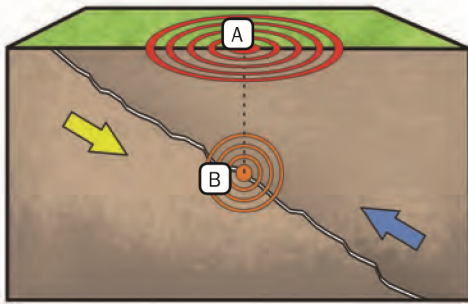
.....

.....

.....

.....

9 Přiřaď uvedené pojmy ke schématu vzniku zemětřesení.

epicentrum, hypocentrum

A) epicentrum

B) hypocentrum

10 Z uvedených písmen sestav název přístroje, který je nezastupitelný při hodnocení průběhu zemětřesení. Co přesně přístroj měří?

E S M O S R F A I G

Tajenka: S E I S M O G R A F

přístroj zaznamenává intenzitu otřesů v čase

11 Přiřaď pomocí písmen k vybrанныm stupňům Richtery stupnice odpovídající následky, či charakteristiku zemětřesení.

stupeň	2	D
	4	A
	6	E
	8	C
	10	B

A) slabé zemětřesení

B) takto silné zemětřesení dosud nebylo naměřeno

C) budovy téměř úplně zničeny

D) energii vydanou zemětřesením člověk nepocituje, měřitelná pouze přístroji

E) dochází k vážnějším škodám u budov obzvlášť nekvalitně postavených

12 Popiš, jaký je rozdíl mezi magmatem a lávou.

magma: roztavená hornina pod povrchem Země

.....

láva: magma, které se dostalo na zemský povrch

.....

13 Označ variantu, která rozděluje sopky podle typu aktivity.

a) vyhaslé, ospalé, aktivní

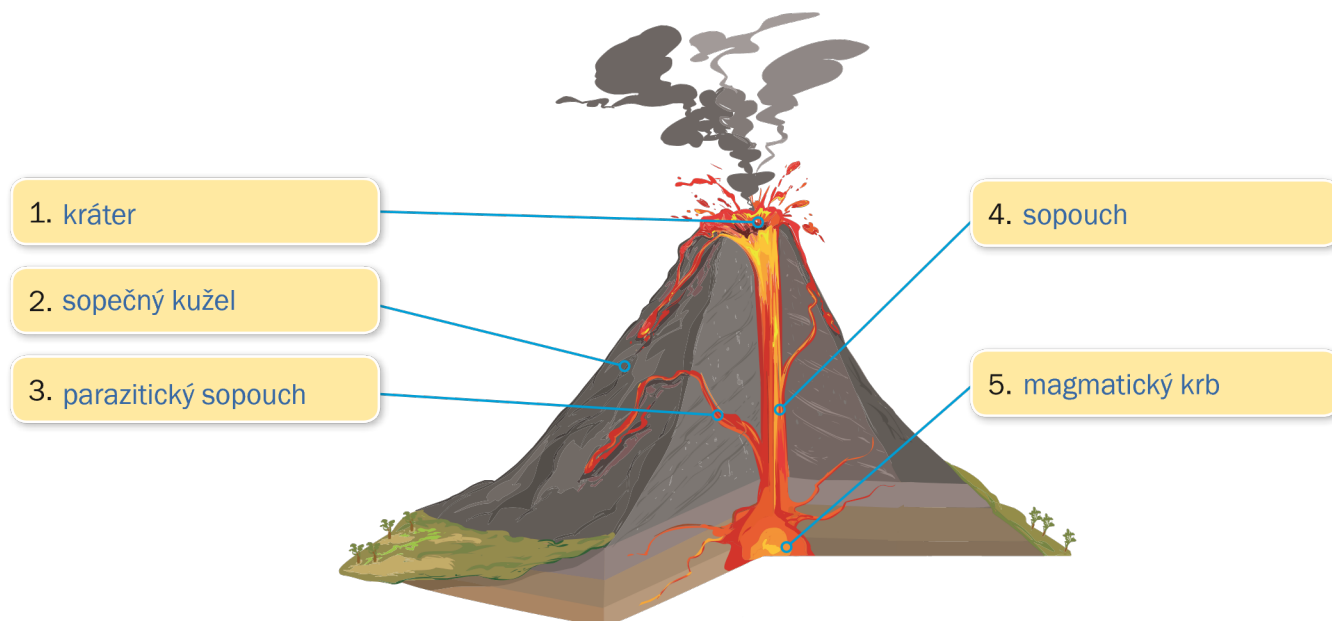
c) vyhaslé, spící, činné

b) vyhaslé, spící, bouřící

d) zhaslé, spící, činné

14 Popiš sopku pomocí pojmů z nabídky.

kráter, sopečný kužel, magmatický krb, parazitický sopouch, sopouch

15 Urči, zda je na obrázku znázorněn stratovulkán (A), či štítová sopka (B). Charakterizuj, čím se liší jejich erupce.

Erupce stratovulkánu: střídání výlevné a explozivní fáze (ty jsou velmi silné)

Erupce štítové sopky: magma vytéká v podobě lávových proudů

4. VNITŘNÍ A VNĚJŠÍ GEOLOGICKÉ DĚJE

16 S pomocí obrázků uveď jevy, které mohou doprovázet sopečnou činnost.

barevná sopečná jezírka

gejzíry

horká vřídla

výrony plynů

17 Napiš alespoň tři příklady využití sopečné činnosti.

geotermální energie – teplo energie pro člověka

minerální prameny – lázně

turistické atrakce

VNĚJŠÍ GEOLOGICKÉ DĚJE

1 Vyškrtej směrem zleva doprava i zprava doleva názvy nerostů a hornin. Ze zbylých písmen sestav pojem, který vysvětlí.

DIAMANT ZH FARG

ŽULA VRULAARISE

TI RYPSFALERIT

TITAMEH RDNUROK

ACHALCEDONTÁCHAV

AKŘEMEN TICLAK

SIDERIT IXUAB

Tajenka: ZVĚTRÁVÁNÍ – vnější geologický proces zarovnávací krajinu

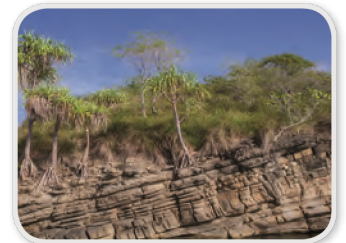
2 Uveď ke každému obrázku, o jaký typ zvětrávání (chemické, mechanické, biologické) se jedná.

mechanické

chemické

biologické

4. VNITŘNÍ A VNĚJŠÍ GEOLOGICKÉ DĚJE

5 Uveď k charakteristikám, zda jsou typické pro horní (H) nebo dolní (D) tok řeky.

☐ H balvanité koryto	☐ H dno chudé na vegetaci	☐ H peřeje
☐ H vysoká erozní činnost	☐ D delta	☐ D vysoká sedimentační činnost
	☐ H velký spád	
	☐ D slepá ramena	
	☐ D velké množství sedimentů	

6 Vyjmenuj tři způsoby regulace vodních toků a u každého uveď dva konkrétní příklady z Česka.

přehradý	Orlík	Lipno
jezy	Radošov (Ohře)	Strakonice (Otava)
zpevnění koryta	Rokycany (Klabava)	Praha (Rokytky)

7 Uveď, jak se nazývají krápníky na obrázcích. Napiš názvy alespoň tří krasových jeskyní v Česku.

stalagmit

stalaktit

stalagnát

Koněpruské jeskyně

Punkevní jeskyně

Sloupsko-šošůvské jeskyně

8 Charakterizuj modelační činnost moře s ohledem na velikost vln.

mírné vlny

modelační činnost

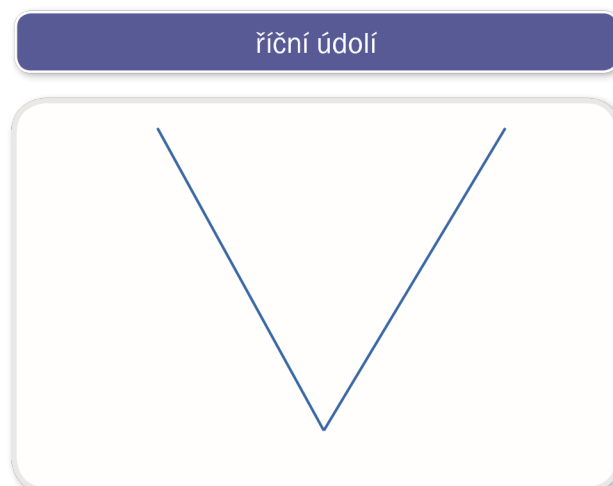
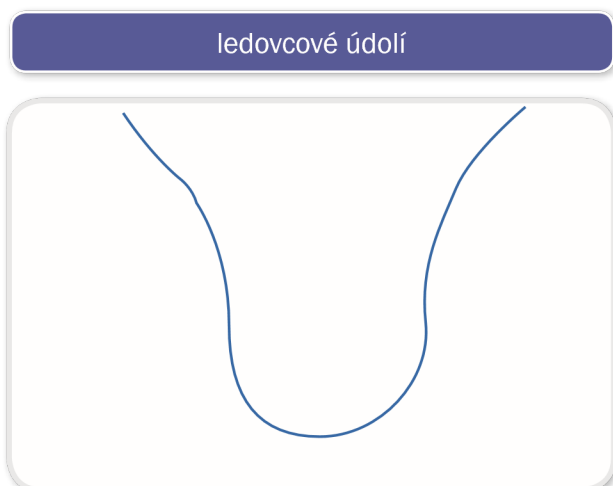
tvůrčivá - pláže

silné vlnobití

rušivá

činnost na pobřeží (rozrušuje skály)

9 Zakresli schematicky tvar ledovcového a říčního údolí.

10 Škrtni útvary, které **nevznikly** činnostmi ledovce. U vyškrtnutých uveď, působením kterého geologického činitele vznikly.

kar	meandr	moréna	duna	pleso	bludný balvan	kaňon	skalní hřib
	voda		vítr			voda	vítr

11 Vysvětli, jaká je souvislost mezi havárií lodi Titanic a vnějšími geologickými ději.

Uvolnila se ledová kra, do které Titanic narazil.

12 Vyber pojmy, které souvisí s činností větru. Napiš do rámečku geologického činitele, který je společný pro zbylé pojmy, a přiřad' je k němu.

meandr, desertifikace, spraš, skalní okno, kaňon, slepé rameno, skalní hřib, delta

vítr

duny

skalní okno

skalní hřib

desertifikace

voda (sladká)

meandr

delta

slepé rameno

kaňon

4. VNITŘNÍ A VNĚJŠÍ GEOLOGICKÉ DĚJE

13 Odhal v přesmyčkách tvary vzniklé činností větru a zakroužkuj ten, který mezi ostatní nepatří.

NECHR hrnec

KLANVI viklan

NÍSKAL NOOK skalní okno

NADU duna

NECHRA hrnec

NÍSKAL HŘIB skalní hřib

PŮDA

1 Podtrhni půdní druhy a zakroužkuj půdní typy. Vysvětli, podle jakého kritéria dělíme půdní druhy a podle jakého půdní typy.

černozem

podzol

hlinitá půda

písčité půda

hnědozem

jílovitá půda

půdní druhy: podle zrnitosti

půdní typy: podle uspořádání částic a obsahu živin

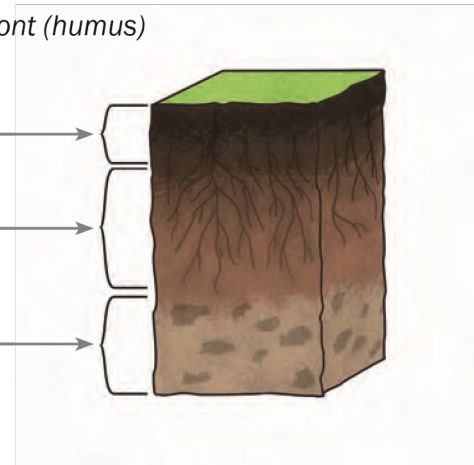
2 K obrázku přiřaď názvy jednotlivých půdních horizontů. Podtrhni ten, ve kterém najdeš nejvíce organismů.

matečná hornina, minerální horizont, organický horizont (humus)

1. organický horizont (humus)

2. minerální horizont

3. matečná hornina

3 Doplň věty tak, aby byly pravdivé.

Destruktivní působení organismů na horninu označujeme jako

biologické zvětrávání

Téměř nepropustné pro vodu jsou půdy

jílovité

Za nejúrodnější půdy světa jsou označovány

černozemě

Organismy žijící v půdě označujeme jako

organický horizont (humus)

Největší velikost částic mají půdy

písčité